

LECTIO
UNDEQUINQUAGESIMA
XLIX

Η ΠΟΡΚΙΑ ΚΑΙ Ο ΒΡΟΥΤΟΣ

3^ο ΓΕΛ Ηλιούπολης

ΜΑΘΗΜΑ 49
Η Πορκία και ο Βρούτος

Porcia, Bruti uxor, cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset, cultellum tonsorium quasi unguium resecandorum causa poposcit eoque velut forte elapso se vulneravit. Clamore deinde ancillarum in cubiculum vocatus Brutus ad eam obiurgandam venit, quod tonsoris praeripuisset officium. Cui secreto Porcia "non est hoc" inquit "temerarium factum meum, sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem: experiri enim volui, quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset".

Η Πορκία, η σύζυγος του Βρούτου, όταν έμαθε το σχέδιο του άντρα της να δολοφονήσει τον Καίσαρα (για τη δολοφονία του Καίσαρα), ζήτησε ένα ξυράφι μανικιουρίστα τάχα για να κόψει τα νύχια της και αυτοτραυματίστηκε με αυτό καθώς της γλίστρησε δήθεν τυχαία. Έπειτα ο Βρούτος, αφού κλήθηκε στην κρεβατοκάμαρά της από τις κραυγές των υπηρετριών (που τον κάλεσαν στην κρεβατοκάμαρά της οι κραυγές των υπηρετριών), ήλθε για να τη μαλώσει, επειδή τάχα (κατά τη γνώμη του) είχε κλέψει την τέχνη του μανικιουρίστα. Σ' αυτόν η Πορκία είπε κρυφά: «Δεν είναι αυτό μια ασυλλόγιστη πράξη μου αλλά μια βεβαιότατη (ξεκάθαρη) απόδειξη της αγάπης μου για σένα που μηχανεύεσαι τέτοιο σχέδιο. Θέλησα δηλαδή να δοκιμάσω με πόση αταραξία (ηρεμία) θα σκοτωνόμουνα με το ξίφος (με το σιδερένιο όπλο), αν το σχέδιό σου δεν πήγαινε κατ' ευχήν (δεν είχε αίσια έκβαση).

ΟΥΣΙΑΣΤΙΚΑ

Α' κλίση	Β' κλίση
Porcia-ae (θ.)	Brutus-i (α.)
ancilla, ancillae (θ.)	vir, viri (α.)
sententia, sententiae (θ.)	consilium, consilii (i) (ου.)
	cultellus-i (α.)
Γ' κλίση	cubiculum-i (ου.)
Caesar, Caesaris (α.)	officium, officii (i) (ου.)
uxor, uxoris (θ.) (γεν. πληθ: uxorum)	factum, facti (ου.)
tonsor, tonsoris (α.)	indicium, indicii (i) (ου.)
unguis, unguis (α.)	animus- i (α.)
(αφαιρ. εν: ungue και ungui	ferrum-i (ου.)
γεν. πληθ: unguium	
αιτ. πληθ: ungues και unguis	
clamor, clamoris (α.)	
amor, amoris (α.)	
fors, fortis	
(η αφαιρετική forte ως επίρρημα)	

ΕΠΙΘΕΤΑ - ΠΑΡΑΘΕΤΙΚΑ

Δευτερόκλιτα	Δευτερόκλιτα
tonsorius, tonsoria, tonsorium temerarius, temeraria, temerarium/ magis temerarius-a-um/ maxime temerarius-a-um	certus-a-um/certior, certior, certius/ certissimus-a-um επίρρημα: certe/certius/certissime
aequus, aequa, aequum/aequior, aequior aequius/aequissimus-a-um επίρρημα: aequae/aequius/aequissime	

ΕΠΙΡΡΗΜΑΤΑ

secrete, secreto/secretius/----	
---------------------------------	--

ΑΝΤΩΝΥΜΙΕΣ

suus, sua, suum (κτητική)	qui, quae, quod (αναφορική)
is, ea, id (δεικτική-επαναληπτική/οριστική)	hic, haec, hoc(δεικτική)
	meus, mea, meum (κτητική)
	tu (προσωπική β' προσώπου)
	talis, talis, tale (δεικτική)
se (προσωπική γ' προσώπου)	

ΡΗΜΑΤΑ

Α' συζυγία	Α' συζυγία
resecō, resecaui, resectum, resecaere (μετ. μέλ: resecaturus-a-um)	voco, vocavi, vocatum, vocare
vulnere vulnere, vulneratum, vulnerare	obiurgo, obiurgavi, obiurgatum, obiurgare

Γ' συζυγία	
interficio, interfeci, interfectum, interficere (β' εν. προστ. ενεστώτα → interfice)	Παθητικό: interficior, interfectus sum, interfici ρήμα σε -io
cognosco, cognovi, cognitum, cognoscere	
posco, poposci, (postulatum), poscere	
elabor, elapsus sum, elabi αποθετικό (σουπίνο: elapsum, elapsu)	
praeripio, praeripui, praereptum praeripere (prae+rapiο) ρήμα σε -io	
interimo, interemi, interemptum, interimere (inter + emo)	
cedo, cessi, cessum, cedere	
Δ' συζυγία	
venio, veni, ventum, venire	
molior, molitus sum, moliri αποθετικό (σουπίνο: molitum, molitu)	
experior, expertus sum experiri αποθετικό (σουπίνο: expertum, expertu)	
Ανώμαλα ρήματα	
sum, fui, esse	volo, volui, --, velle
Ελλειπτικά ρήματα	
inquam	

Το ελλειπτικό ρήμα *inquam*

	Οριστ. ενεστώτα	Οριστ. παρατατικού	Οριστ. μέλλοντα	Οριστ. παρακειμένου
ego	inquam	-----	-----	(inqui)
tu	inquis	-----	inquies	inquisti
is	inquit	inquiebat	inquiet	inquit
nos	(inquimus)	-----	-----	(inquimus)
vos	(inquitis)	-----	-----	-----
ei/ii	inquiunt	-----	-----	-----

	Προστ. ενεστώτα	Προστ. μέλλοντα
ego	-----	-----
tu	(inque)	(inquito)
is	-----	-----
nos	-----	-----
vos	-----	-----
ei/ii	-----	-----

Μετοχή ενεστώτα: inquiens (γεν. εν: inquent-is)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ Α
Η ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΗ ΕΛΞΗ (ATTRACTIO GERUNDIVA)

Συντακτικό φαινόμενο κατά το οποίο χρησιμοποιούμε γερουνδιακό (παθητική σύνταξη) αντί γερουνδίου (ενεργητική σύνταξη), μετατρέποντας έτσι την ενεργητική σύνταξη σε παθητική.

➤ **Είναι υποχρεωτική:**

α) όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου (*causa, gratia* + γενική, *ad, in* + αιτιατικ., *de, ex, in, ab* + αφαιρετική) με αντικείμενο σε αιτιατική πτώση.

β) όταν χρησιμοποιούμε τη δοτική του γερουνδίου με αντικείμενο σε αιτιατική.

Παρατήρηση: Γερουνδιακή έλξη χρησιμοποιείται και στα ρήματα που συντάσσονται με αφαιρετική όπως *utor*.

➤ **Δεν είναι υποχρεωτική**, αν και η κλασική λατινική την προτιμούσε, όταν θέλουμε να χρησιμοποιήσουμε απρόθετη γενική ή αφαιρετική γερουνδίου.

➤ **Την αποφεύγουμε**, όταν το αντικείμενο του γερουνδίου είναι το ουδέτερο αντωνυμίας ή επιθέτου.

Η διαδικασία της μετατροπής της ενεργητικής σύνταξης σε παθητική:

1) Το αντικείμενο του γερουνδίου παίρνει την πτώση του γερουνδίου και έτσι μετατρέπεται σε υποκείμενο του γερουνδιακού.

2) Το γερουνδίο μετατρέπεται σε γερουνδιακό που συμφωνεί κατά γένος αριθμό και πτώση με το ουσιαστικό (το υποκείμενό του).

3) Το γένος και ο αριθμός του ουσιαστικού δεν μπορούν να μεταβληθούν, ενώ η πτώση του ουσιαστικού καθορίζεται πάντοτε από τη σύνταξη των προθέσεων.

Παραδείγματα:

1)	Ενεργητική σύνταξη:	ad imitandum	imagines
	Παθητική σύνταξη:	ad imagines	imitandas (γερουνδιακή έλξη)
2)	Ενεργητική σύνταξη:	laudem et honestatem expetendo	
	Παθητική σύνταξη:	laude et honestate expetenda	(γερουνδιακή έλξη)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΟ ΦΑΙΝΟΜΕΝΟ Β
Ο ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ

Ο προσδιορισμός του σκοπού με ρήματα που δείχνουν κίνηση μπορεί να εκφραστεί με:

1 α) Με την πρόθεση ad + αιτιατική γερουνδίου

Duces ad eum venerunt **ad salutandum**

β) Με την πρόθεση ad + αιτιατική γερουνδιακού

Υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη όταν:

α) το αντικείμενο του γερουνδίου υπάρχει σε πώση αιτιατική και δεν είναι ουδέτερο αντωνυμίας ή επιθέτου

β) στο ρήμα utor + αφαιρετική, αν η αφαιρετική δεν είναι ουδέτερο αντωνυμίας ή επιθέτου

Praedones nuntiaverunt se venisse **ad virtutem eius admirandam**

2 α) Με τις προθέσεις causa gratia + γενική γερουνδίου

Duces ad eum venerunt **salutandi causa**

β) Με τις προθέσεις causa gratia, + γενική γερουνδιακού

Υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη, όταν ισχύουν όσα αναφέρονται για τη σύνταξη ad + αιτιατική γερουνδιακού.

Praedones nuntiaverunt se venisse **virtutis eius admirandi causa**

3) Με την αιτιατική του σουπίνου → τύπος σε - um

Duces ad eum **salutatum** venerunt

Praedones nuntiaverunt virtutem eius **admiratum** se venisse

4) Με τελική πρόταση

Duces ad eum venerunt, **ut salutarent**

Praedones nuntiaverunt se venisse, **ut virtutem eius admirarentur**

5) Με αναφορική τελική πρόταση

Duces ad eum venerunt, **qui salutarent**

Praedones nuntiaverunt se venisse, **qui virtutem eius admirarentur**

ΔΕΥΤΕΡΕΥΟΥΣΕΣ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ

- **Πρόταση: cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset:** δευτερεύουσα χρονική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός του χρόνου στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το *proscit*. Εισάγεται με τον ιστορικό-διηγηματικό σύνδεσμο *cum* και εκφέρεται με υποτακτική, γιατί ο ιστορικός-διηγηματικός σύνδεσμος *cum* υπογραμμίζει τη βαθύτερη σχέση της δευτερεύουσας με την κύρια και δημιουργεί μια σχέση αιτίου και αιτιατού ανάμεσά τους, ενώ είναι φανερός ο ρόλος του υποκειμενικού στοιχείου στην υποτακτική. Εκφέρεται συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού (*cognovisset*), γιατί εξαρτάται από ρήμα ιστορικού χρόνου, το *proscit* είναι παρακείμενος με σημασία αορίστου και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- **Πρόταση: quod tonsoris praeripuisset officium:** δευτερεύουσα, αιτιολογική πρόταση ως επιρρηματικός προσδιορισμός της αιτίας στο περιεχόμενο της κύριας με ρήμα το *venit ad eam obiurgandam*. Εισάγεται με τον αιτιολογικό σύνδεσμο *quod*, εκφέρεται με υποτακτική γιατί εκφράζει υποκειμενική αιτιολογία. Εκφέρεται συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού (*praeripuisset*), γιατί εξαρτάται από το γερουνδιακό *obiurgandam*, το οποίο λογίζεται ως ιστορικός χρόνος, αφού εξαρτάται από τον ιστορικό χρόνο *venit* (παρακείμενος με σημασία αορίστου) και δηλώνει το προτερόχρονο στο παρελθόν.
- **Πρόταση: quam aequo animo me ferro essem interemptura:** δευτερεύουσα πλάγια ερωτηματική πρόταση, μερικής άγνοιας που εξαρτάται από το απαρέμφατο *experiri* και είναι αντικείμενο σ' αυτό. Εισάγεται με το ερωτηματικό επίρρημα *quam*, εκφέρεται με υποτακτική γιατί η εξάρτηση δίνει μια υποκειμενική χροιά στο περιεχόμενο της ερώτησης. Εκφέρεται συγκεκριμένα με υποτακτική παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας *interemptura essem*, γιατί εξαρτάται από το απαρέμφατο *experiri* που εδώ λογίζεται ως ιστορικός χρόνος, αφού εξαρτάται από το ρήμα ιστορικού χρόνου *volui* (παρακείμενος με σημασία αορίστου) και δηλώνει το υστερόχρονο στο παρελθόν.
- **Πρόταση: si tibi consilium non ex sententia cessisset:** δευτερεύουσα υποθετική πρόταση, εισάγεται με τον υποθετικό σύνδεσμο *si*. Εκφέρεται με υποτακτική, επειδή ο υποθετικός λόγος είναι εξαρτημένος από το *volui experiri*· συγκεκριμένα με υποτακτική υπερσυντελικού, αφού εξαρτάται από ιστορικό χρόνο, το *volui experiri*, (το απαρέμφατο *experiri* εδώ λογίζεται ως ιστορικός χρόνος, αφού εξαρτάται από το ρήμα ιστορικού χρόνου *volui*) και εκφράζει το προτερόχρονο. Σχηματίζει με απόδοση την πλάγια ερώτηση εξαρτημένο από το *volui experiri* υποθετικό λόγο της ανοικτής υπόθεσης στο μέλλον (προσδοκώμενο).

Εξαρτημένος υποθετικός λόγος:

Υπόθεση: **si tibi consilium non ex sententia cessisset** (*si* + υποτακτική υπερσυντελικού)

Απόδοση: **quam aequo animo me ferro essem interemptura** (πλάγια ερώτηση με υποτακτική παρατατικού ενεργητικής περιφραστικής συζυγίας, *interemptura essem*)

Ανεξάρτητος υποθετικός λόγος (στον ευθύ λόγο):

Υπόθεση: **si tibi consilium non ex sententia cesserit** (*si* + οριστική συντελεσμένου μέλλοντα)

Απόδοση: **Quam aequo animo me ferro interimam?** (ευθεία ερώτηση με οριστική απλού μέλλοντα)

Παρατήρηση

Λανθάνουσα υποθετική παραβολική πρόταση 1: **quasi Porcia cultellum tonsorium unguium resecandorum causa posceret**

Λανθάνουσα υποθετική παραβολική πρόταση 2: **velut si Porcia forte se vulneraret**

**ΦΥΛΛΟ ΕΡΓΑΣΙΑΣ
ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ**

1) α) Να γράψετε τον τύπο που ζητείται.

virī sui: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού

unguīum resecandorum: αιτιατική πληθυντικού

unguīum: πλάγιες πτώσεις ενικού-πληθυντικού

cultellum tonsorium: αιτιατική και γενική πληθυντικού

elapso: αφαιρετική ενικού και γενική πληθυντικού του ουδετέρου της μετοχής του ενεστώτα

cui: γενική και αιτιατική πληθυντικού στο ίδιο γένος

indiciūm: αιτιατική πληθυντικού

tale consiliūm: γενική ενικού, ονομαστική και γενική πληθυντικού

aequo animo: γενική ενικού και πληθυντικού

amoris mei: ονομαστική και κλητική ενικού

molientem: πλάγιες πτώσεις ενικού-πληθυντικού στο ίδιο γένος

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

.....

β) Να τοποθετήσετε τους τύπους στη σωστή στήλη και να συμπληρώσετε τον παρακάτω πίνακα. (Οι βαθμοί των επιθέτων να γραφούν στην ίδια με αυτή του κειμένου πτώση.)

	Θετικός βαθμός	Συγκριτικός βαθμός	Υπερθετικός βαθμός
temerarium factum			
temerarium: επίρρημα			
certissimum indiciūm			
certissimum: επίρρημα			
aequo animo			
aequo: επίρρημα			

3. α) Να δηλώσετε τη συζυγία των παρακάτω ρημάτων, να τα τοποθετήσετε στους πίνακες και να συμπληρώσετε τον αντίστοιχο τύπο στους άλλους χρόνους της ίδιας φωνής (Να ληφθεί υπ' όψιν το υποκείμενο): **cognovisset, poposcit, elapso, praeripuisset, experiri, interemptura esset, cessisset, volui**

praes.				
imperf.				
fut.				
perf.				
plusq.				
fut.ex.				

praes.				
imperf.				
fut.				
perf.				
plusq.				
fut.ex.				

β) **inteficiendo**: Να κλίνετε την προστακτική ενεστώτα και μέλλοντα και στις δύο φωνές.

γ) **inteficiendo** Να γράψετε τους ονοματικούς τύπους του ρήματος στη φωνή που βρίσκεται.

δ) **molientem**: Να γράψετε τους ενεργητικούς τύπους του ρήματος και το β' ενικό πρόσωπο της υποτακτικής όλων των χρόνων του αποθετικού ρήματος.

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΕΣ ΑΣΚΗΣΕΙΣ

ΜΕΤΟΧΕΣ: ΤΡΟΠΗ ΜΕΤΟΧΗΣ ΣΕ ΠΡΟΤΑΣΗ

4) Να αναλύσετε τις μετοχές σε δευτερεύουσες προτάσεις.

- ✓ **elapso: quod elapsus esset (υποκειμενική αιτιολογία)**
- ✓ **vocatus:cum is (Brutus) vocatus esset/postquam is (Brutus) vocatus est**
- ✓ **tale consilium molientem: qui tale consilium moliris (-re)**

ΤΡΟΠΗ ΠΡΟΤΑΣΗΣ ΣΕ ΜΕΤΟΧΗ (ΣΥΜΠΤΥΧΗ ΠΡΟΤΑΣΕΩΝ)

5) Να μετατρέψετε σε μετοχή την πρόταση.

cum viri sui consilium de interficiendo Caesare cognovisset:

- ✓ **consilio viri sui de interficiendo Caesare cognito**

ΑΠΟ ΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ ΣΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ

6) Να μεταφέρετε την πλάγια ερωτηματική πρόταση στον ευθύ λόγο.

Experiri enim volui, **quam aequo animo me ferro essem interemptura**

✓ **“Quam aequo animo me ferro interimam?”**

ΑΠΟ ΤΟΝ ΕΥΘΥ ΛΟΓΟ ΣΤΟΝ ΠΛΑΓΙΟ ΛΟΓΟ

7) Να μεταφέρετε στον πλάγιο λόγο τις παρακάτω περιόδους από τα ρήματα εξάρτησης που δίνονται.

“Non est hoc temerarium factum meum sed certissimum indicium amoris mei erga te tale consilium molientem”

✓ **Cui secreto Porcia dixit non esse illud temerarium factum suum sed certissimum indicium amoris sui erga illum tale consilium molientem**

✓

Experiri volui quam aequo animo me ferro essem interemptura, si tibi consilium non ex sententia cessisset .

✓ **Porcia Bruto dixit se voluisse experiri quam aequo animo se ferro esset interemptura, si illi consilium non ex sententia cessisset.**

ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΑ – ΓΕΡΟΥΝΔΙΑΚΗ ΕΛΞΗ

8) α) Να εντοπίσετε τα γερουνδιακά του κειμένου και να δικαιολογήσετε την πτώση τους. Να εξηγήσετε επίσης αν η σύνταξη επιτρέπει την αντικατάστασή τους με γερούνδια.

✓ **de interficiendo Caesare: de + αφαιρετική → αναφορά.** Η ενεργητική σύνταξη με γερούνδιο de interficiendo (Caesarem) δεν επιτρέπεται, αφού όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου (εδώ, de +αφαιρετική) με αντικείμενο σε πτώση αιτιατική, η γερουνδιακή έλξη, η χρήση δηλαδή γερουνδιακού αντί γερουνδίου, είναι υποχρεωτική.

✓ **unguium resecandorum causa: causa+ γενική → σκοπός.** Η ενεργητική σύνταξη με γερούνδιο (ungues) resecandi causa δεν επιτρέπεται, αφού όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου (εδώ, causa +γενική) με αντικείμενο σε πτώση αιτιατική, η γερουνδιακή έλξη, η χρήση δηλαδή γερουνδιακού αντί γερουνδίου είναι υποχρεωτική)

✓ **ad eam obiurgandam: ad + αιτιατική → σκοπός.** Η ενεργητική σύνταξη με γερούνδιο ad obiurgandum (eam) δεν επιτρέπεται, αφού όταν πρόκειται να χρησιμοποιήσουμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου (εδώ, ad +αφαιρετική) με αντικείμενο σε πτώση αιτιατική, η γερουνδιακή έλξη, η χρήση δηλαδή γερουνδιακού αντί γερουνδίου είναι υποχρεωτική)

β) Οι γερουνδιακές έλξεις στο μάθημα 32.

➤ **Cupidus bene gerendi et administrandi rem publicam**

✓ **Cupidus rei publicae bene gerendae et administrandae (προαιρετική)**

➤ **Ad intuendum imagines**

✓ **Ad imagines intuendas (υποχρεωτική, αν ζητηθεί να προσθέσουμε το imagines ως αντικείμενο στο γερούνδιο, ad intuendum-υποχρεωτική)**

➤ **Colendo et cogitando homines excellentes**

✓ **Hominibus excellentibus colendis et cogitandis (προαιρετική)**

➤ **Laudem et honestatem expetendo**

✓ **Laude et honestate expetenda (προαιρετική)**

γ) Η άσκηση 2 της σελίδας 166 του βιβλίου.

- ✓ Romam venimus **ad Paulam videndam**
- ✓ Iuvenes cupidi erant **puellarum videndarum**
- ✓ Romae adfuius **ad magnas divitias parandas**
- ✓ Venit **librorum legendorum causa**
- ✓ Discimus **libris legendis**
- ✓ Hoc genus armorum aptum est **tegendis corporibus**

δ) Η επαναληπτική άσκηση 8 της σελίδας 246 του βιβλίου.

- ✓ Cives alacres sunt **ad imitanda exempla**
- ✓ Cives alacres sunt **ad intuendas imagines**
- ✓ Cicero cupidus **administrandae rei publicae** erat
- ✓ **Hominibus excellentibus colendis** animum suum conformabat
- ✓ Cicero **laude expetenda** se in tot dimicationes pro salute civium obicere potuit.

ΠΡΟΣΔΙΟΡΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ- ΔΗΛΩΣΗ ΤΟΥ ΣΚΟΠΟΥ ΜΕ ΤΟΥΣ 5 ΤΡΟΠΟΥΣ

9) α) Δήλωση του προσδιορισμού του σκοπού με πέντε τρόπους:

1) εμπρόθετο γερούνδιο (ad + αιτιατική γερουνδίου)

ή εμπρόθετο γερουνδιακό (ad + αιτιατική γερουνδιακού + υποκείμενο γερουνδιακού στην ίδια με αυτό πτώση → υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη)

2) εμπρόθετο γερούνδιο causa/gratia + γενική γερουνδίου

ή εμπρόθετο γερουνδιακό (causa/gratia + γενική γερουνδιακού + υποκείμενο γερουνδιακού στην ίδια με αυτό πτώση → υποχρεωτική η γερουνδιακή έλξη)

3) αιτιατική του σουπίνου (τύπος σε -um)

4) τελική πρόταση

5) αναφορικοτελική πρόταση

1.

Porcia cultellum tonsorium quasi **unguium reseccandorum causa** poposcit (causa/gratia+ γενική γερουνδιακού)

Porcia cultellum tonsorium **ad ungues reseccandos** poposcit (ad + αιτιατική γερουνδιακού)

Porcia cultellum tonsorium **ungues reseccatum** poposcit (αιτιατική του σουπίου)

Porcia cultellum tonsorium, **ut ungues reseccaret**, poposcit (τελική πρόταση)

Porcia cultellum tonsorium, **quae ungues reseccaret**, poposcit (αναφορικοτελική πρόταση)

2.

Brutus **ad eam obiurgandam** venit. (ad + αιτιατική γερουνδιακού)

Brutus **eius obiurgandae causa (gratia)** venit (causa/gratia + γενική γερουνδιακού)

Brutus **eam obiurgatum** venit (αιτιατική του σουπίου)

Brutus **ut eam obiurgaret** venit (τελική πρόταση)

Brutus, **qui eam obiurgaret**, venit (αναφορικοτελική πρόταση)

3.

Complures praedonum duces forte salutatum ad eum venerunt. (αιτιατική του σουπίου) (Μάθ.34)

Complures praedonum duces forte ad eum venerunt **salutandi causa (gratia)**

Complures praedonum duces forte ad eum venerunt **ad salutandum**

Complures praedonum duces forte ad eum venerunt, **ut salutarent**

Complures praedonum duces forte ad eum venerunt, **qui salutarent**

Παρατήρηση: Χρησιμοποιούμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου, ad salutandum, salutandi causa (gratia), αφού το γερουνδίο εδώ δεν έχει αντικείμενο)

4.

Cum se ipsum captum venisse eos existimasset. (αιτιατική του σουπίου) (Μάθημα 34)

Cum venisse eos existimasset **sui ipsius capiendi causa (gratia)** (causa/gratia + γενική γερουνδιακού)

Cum venisse eos existimasset **ad se ipsum capiendum** (ad + αιτιατική γερουνδιακού)

Cum venisse eos existimasset, **ut se ipsum caperent.** (τελική πρόταση)

Cum venisse eos existimasset, **qui se ipsum caperent** (αναφορικοτελική πρόταση)

5.

Praedones Scipioni nuntiaverunt virtutem eius admiratum se venisse. (αιτιατική του σουπίνου) (Μάθ.34)

Praedones nuntiaverunt se venisse **virtutis eius admirandae causa (gratia).** (causa/gratia + γενική γερουνδιακού)

Praedones nuntiaverunt se venisse **ad virtutem eius admirandam.** ad + αιτιατική γερουνδιακού)

Praedones nuntiaverunt se venisse, **ut virtutem eius admirarentur.** (τελική πρόταση)

Praedones nuntiaverunt se venisse, **qui virtutem eius admirarentur.** (αναφορικοτελική πρόταση)

6.

Cum ad eum magnus pondus auri attulissent, **ut eo uteretur (Μάθημα 36)**

Cum ad eum magnus pondus auri attulissent, **qui eo uteretur**

Cum ad eum magnus pondus auri attulissent **eo usum**

Cum ad eum magnus pondus auri attulissent **ad utendum eo**

Cum ad eum magnus pondus auri attulissent **eo utendi causa (gratia)**

Παρατήρηση: Χρησιμοποιούμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου ad utendum eo, eo utendi causa/gratia. Εδώ δεν μπορεί να γίνει γερουνδιακή έλξη, γιατί το αντικείμενο του γερουνδίου, το eo, είναι ουδέτερο αντωνυμίας)

7.

Quin, homo inepte, taces, **ut consequaris id (Μάθημα 41)**

Quin, homo inepte, taces, **qui consequaris id**

Quin, homo inepte, taces, **consecutum id**

Quin, homo inepte, taces, **id consequendi causa (gratia)**

Quin, homo inepte, taces, **ad consequendum id**

Παρατήρηση: Χρησιμοποιούμε εμπρόθετο τύπο γερουνδίου ad consequendum id, id consequendi causa/gratia. Εδώ δεν μπορεί να γίνει γερουνδιακή έλξη, γιατί το αντικείμενο του γερουνδίου, το id, είναι ουδέτερο αντωνυμίας)

β) Η άσκηση 3 της σελίδας 166 του βιβλίου.

- ✓ Legati venerunt, **ut pacem peterent**
- ✓ Legati venerunt, **qui pacem peterent**
- ✓ Legati venerunt **pacem petitem**

- ✓ Legati venerunt **ad pacem petendam**
- ✓ Legati venerunt **pacis petendae causa (gratia)**

γ) Η επαναληπτική άσκηση 7 της σελίδας 246 του βιβλίου.

- ✓ Speculatorem miserunt, **ut consilium nostrum cognosceret**
- ✓ Speculatorem miserunt, **qui consilium nostrum cognosceret**
- ✓ Speculatorem miserunt **consilium nostrum cognitum**
- ✓ Speculatorem miserunt **ad consilium nostrum cognoscendum**
- ✓ Speculatorem miserunt **consilii(i) nostri cognoscendi causa (gratia)**

ΕΠΙΜΕΛΕΙΑ: ΛΟΓΟΘΕΤΗ Κ. ΓΓΤΑΞΗ